SVOBODA · СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY · УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 224. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 25, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 25-го ЛИСТОПАДА 1992. Ч. 224. РІК XCIX.

ЙДЕ ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА З ГОЛЛЯНДІЇ

Київ (УНІАР). — Розпочалося здійснення програми технічної допомоги Україні з боку Голляндії. Технічна допомога України здійснюється у формі виконання робіт фірмами країн, що входять до складу міжнародних організацій-донорів, або самі є донорами.

Нині донорами технічної допомоги для України є Комісія европейських співтовариств (обсяг допомоги — понад 110 міл. дол.), Італія — 25 міл., Голляндія — 6 міл.з дальшими збільшеннями, укладено угоди з Організацією Об'єднаних Націй і ЗСА, готуються угоди з Німеччиною та Францією.

Програма технічної допомоги КЕС включає частину, що формувалась у 1990—91 роках без участи України на рівні колишнього СССР (77 міл. дол.). Ця частина програми вже почала здійснюватися. Програма 1992 року зформована з участю Національного центру здійснення міжнародної технічної допомоги України, який очолює Л. Л. Кістерський. Вона включає два провідні сектори — реформу економіки (70 міл. дол.) й ядерну безпеку (26 міл. дол.).

М. РЯБЧУК В НТШ

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку влаштовує доповідь гостя з Києва, письменника, журналіста, заступника гол. редактора ,,Всесвіту" та редактора українськоі секції ,,Іст Юропієн Ріпортер" Миколи Рябчука на тему ,,Політичні партії в Україні й розбудова держави — розстановка сил, ідеологічні тенденції, найближчі перспективи". Доповідь відбудеться у суботу, 28-го листопада, о год. 5-ій вечора в домі НТШ, 63 Четверта авеню, між 9-ою і 10-ою вулицями в Ню Йорку.

Г. Колесса грала в ООН

Ню Йорк, Н. Й. (Л. В.). — Віолістка Галина Колесса успішно виступила 10-го листопада ц. р. в Організації Об'єднаних Націй в Ню Йорку в складі Ґолден Ленд квартету з програмою з творів В. —А. Моцарта.

Професор Галини, член Камерного товариства Лінкольн Центру в Ню Йорку, проф. Пол Нюбауер, так висловився про віолістку: ,,Це є величезною приємністю для мене працювати професійно з дуже талановитою Галиною Колессою. Вона є прекрасна віолістка, яка бере свою працю з віолою дуже серйозно". Г. Колесса під цю пору поглиблює свої мистецькі студії в Америці з остаточною метою осягнути докторат. Вона є членом редакції щоденника ,,Свобода", працюючи в нім мистецьким критиком.

Г. Колесса.

До 59-го Відділу УНС прибуде св. Миколай

Бриджпорт, Конн. (І. Г.). — Місцевий, 59-ий Відділ УНСоюзу спонзорує імпрезу відвідин св. Миколаєм дітей-членів вищеназваного Відділу та гостей, яка відбудеться у неділю, 6-го грудня, о год. 3-ій по полудні в залі місцевої українськоі католицької церкви при вул. Барнум та Нобл гайвей.

Запланована коротка та цікава програма, роздача окремих подарунків кожній дитині від 59-го Відділу, солодке та перекуска для дітей. Управа Відділу, а головно фінансовий секретар Тарас Сливінський та предсідник Відділу Роман Стець докладають всіх зусиль, щоби імпреза вдалася. За інформаціями слід звертатися до Т. Сливінського на число (203)-375-6995.

В КИЄВІ ВІДКРИЛИ ЦЕНТР КОМП'ЮТЕРСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Джерзі Сити, Н. Дж. — Як повідомляє газета ,,Файненшел Таймс" з 20-го листопада через свою кореспондентку з Києва Христю Фріленд, саме в тому тижні відкрито в Києві Центр Інтеґрованих комп'ютерних технологій завдяки зацікавленні тим американськоі фірми Ай-Бі-Ем, яка доставила комп'ютори та програми на суму одного мільйона долярів.

Центр буде займатися підвищенням кваліфікацій інженерів та керівників підприємств України і поширенням діяльности в різних галузях економіки, що стоїть тепер в дуже поганому стані. Центр відкрито при Українському Політехнічному Інституті в Києві і там буде проходити навчання.

Як інформує американська газета, Україна веде перед у світі щодо дослідів кібернетики і новозаложений центр може допомогти в тому, щоб не тратити наукового потенціялу, який є в Україні. Ай-Бі-Ем свідомо починає включатися в наукову систему, як і технологічну, повільно, але це підприємство вже відкрило своє бюро в Києві і старається також про можливість увійти зі своїми системами у такі сектори України, які потребують комп'ютерських засобів, зокрема банківництво.

Прем'єр України успішно перейшов операцію

Київ (УНІАР). — Згідно з повідомленням пресового аґентства ,,Укрінформ", прем'єр-міністер України Леонід Кучна у четвер, 9-го листопада, успішно перейшов вже давніше заплянову операцію хронічного запалення щитовидної залози.

Післяопераційний період проходить нормально, для завершення лікування потрібно від 7 до 10 днів.

ІСНО відбуло пленарні наради

Торонто (ПС, ІСНО). — У суботу, 7-го листопада ц. р., відбулися тут пленарні наради Президії й Екзекутиви Світової Координаційної Ради Ідеологічно Споріднених Націоналістичних Організацій (ІСНО), в яких взяло участь 18 осіб.

Голова Президії й Екзекутиви СКР ІСНО, ред. Павло Дорожинський, який рівнож проводив наради, подаючи найновіший перегляд подій в Україні, обширно проаналізував сучасне формування політичних сил в Україні та їх вплив на будову української держави.

Вказуючи на велике досягнення з проголошенням незалежности України, він одночасно звернув увагу на цілу низку проблем та дестабілізаційну ситуацію, в якій опинився тепер ввесь український нарід. Неґативні і загрозливі дії як зовнішніх ворожих чинників, так і скрайніх внутрішних, не сприяють позитивній і повній розбудові та закріпленню державности України.

Рівночасно із тим ред. П. Дорожинський подав перегляд діяльности СКР ІСНО за останні два місяці.

Фінансовий референт Микола Сергійчук звітував за фінансовий стан ІСНО. Д-р Іван Войчишин, голова Дирекції Фундації ім. О. Ольжича, подав інформації про діяльність та фінансові обороти фундації за останній час. За Стипендійну комісію звітувала Павлина Загребельна. Писемний звіт надіслав пресовий референт Анатолій Домарацький.

Звітували також коротко інші референти.

Учасники нарад зайняли рівночасно становище до праці і до останніх дій Світового Конґресу Вільних Українців.

Прийнято рішення, що в місяці листопаді 1993 року відбудеться в Торонто черговий Загальний з'їзд СКР ІСНО з участю делеґатів усіх складових орґанізацій і товариств ІСНО з країн західнього поселення і представників з України. Обрано одночасно кілька підготовчих комісій до з'їзду ІСНО.

В дискусії у різних точках програми нарад брали участь: Леонід Філь, Олександер Скоцень, Андрій Славич, Іван Шлапак, Микола Сергійчук, П. Загребельна, Демид Салючок, ред. П. Дорожинський, д-р Іван Войчишин, Володимир Сукнацький, д-р Володимир Соханівський, Михайло Лавришин, Михайло Загребельний, Марія Дунець та інші.

У відсутності, з огляду на стан здоров'я, протоколярного секретаря Павла Салія, перебіг нарад протоколював перший секретар Олександер Скоцень.

На наради загостив Микола Поровський, депутат Верховної Ради України та голова Т-ва ,,Крим з Україною".

Василь Марусик з Києва знімав частину нарад на відеокамеру.

Б. Клінтон і Дж. Джексон напагоджують відносини

Литл Рок, Аркенсо. — Під час передвиборної кампанії кандидат Демократичної партії Билл Клінтон робив все від нього залежне, щоб не зустрічатися з негритянським пастором і активістом-правозахисником Джессі Джексоном. Такі зустрічі могли зіпсувати відносини губернатора Аркенсо з білими виборцями, без підтримки яких він не міг розраховувати на перемогу.

Тепер, коли відбулися вибори, президент-елект не мусить нічого приховувати. Минулої неділі в Литл Рок відбулася сердечна зустріч Клінтона з Джексоном, які не жаліли слів на похвали один одному. У неділю вранці Клінтон і Джексон зустрілися в католицькій церкві Святої Тереси, де пастор-протестант Джексон виголосив проповідь. ,,Він був прекрасний, — сказав протестант Клінтон. — І проповідь була чудовою".

З церкви Клінтон і Джексон поїхали в резиденцію губернатора Аркенсо, де розмовляли коло години, а потім провели пресову конференцію. ,,Дванадцять років ми жили погано, але тепер ми маємо надію на поліпшення", — сказав Джексон, маючи на увазі 12 років республіканської Адміністрації президентів Реґена і Буша. Джексон не приховував бажання, щоб Клінтон в майбутньому прислухався до його порад і запрошував на зустрічі експертів з проблем меншин. ,,Я маю надію, — зауважив він, — що тих з нас, хто представляє різні кола суспільства, будуть запрошувати на зустрічі, де вирішуються важливі справи".

Судячи з усього, негритянському пасторові сподобалася зустріч з Клінтоном і його жінкою. ,,Досі, — сказав він журналістам, — ми знали губернаторів з півдня, які розмахували прапором Конфедерації. Нині ми бачимо губернатора і його жінку, які розуміють, що суспільство складається з різних людей. І ось такий губернатор буде господарем Білого Дому!"

Журналісти нагадали Джексонові, що він висловлював незадоволення тим, що Клінтон вибрав віцепрезидентом сенатора Ала Ґора. ,,Я не хочу говорити про це, — сказав негритянський пастор. Нашої суперечки залишилися позаду".

У СВІТІ

В НЕДІЛЮ, 22-ГО ЛИСТОПАДА, воєнні кораблі НАТО і Західньоевропейського союзу розпочали бльокаду адріятичних портів Юґославії. В бльокаді беруть участь п'ять есмінців — англійський, грецький, італійський, німецький і турецький, а також американський і голляндський фреґати. Спільною операцією керує італійський адмірал.

БІЛОРУСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ прийняв закон ,,Про національні меншини в Республіці Білорусь". В його преамбулі зазначено, що документ ґрунтується на принципах міжнародного права і гарантує вільний розвиток національних меншин. Закон забезпечує для них рівні з корінним населенням політичні, економічні і соціяльні права та свободи. Передбачено допомогу держави в розвитку національних культур і освіти.

ЛИСТ РОСІЙСЬКОГО президента Боріса Єльцина на ім'я генерального секретаря ООН з пропозицією занести в порядок дня 47-ої сесії Генеральної асамблеї ООН питання про масові порушення прав і свобод людини в прибалтійських державах видано як один з документів Генеральної асамблеї. В цьєму листі Б. Єльцин підтвердив пляни російського керівництва щодо виведення військ з країн Балтики. Водночас російський лідер підкреслює, що ,,дальший розвиток взаємин Росії з прибалтійськими державами буде залежати від становища в них російськомовного населення".

В СЕУЛІ ВІДКРИЛОСЯ перше офіційне представництво В'єтнаму. Його керівник Нґуєн Фу Бінь заявив, що справа йде до встановлення повноцінних дипломатичних стосунків між В'єтнамом і Південною Кореєю. Як відомо, під час в'єтнамської війни в Південному В'єтнамі проти комуністичних партизанів воювали також 300,000 південнокорейських вояків.

НОВИМ МІНІСТРОМ закордонних справ Латвії став 60-річний лікар Ґеорґс Андреєвс. Він є прихильником ідеї поділу прав людини і прав громадянина. На практиці це означатиме, що хто не буде мати латвійського громадянства, той не зможе брати участи у виборах до латвійського парляменту.

ГОЛОВА ІРАНСЬКОГО парляменту Алі Акбар Натек-Нурі категорично відкинув можливість відновлення його країною дипломатичних стосунків зі З'єднаними Стейтами Америки. В інтерв'ю газеті ,,Кейган" Натек-Нурі підкреслив, що ,,становище Меджлісу в цьому питанні відповідає становищу засновника Ісламської Республіки Іран аятолли Хомейні".

В НЕДІЛЮ, 22-ГО ЛИСТОПАДА, Греція стала десятим членом Західньоевропейського союзу. Його створено в 1948 році для координації оборонної політики і вироблення спільної воєнної стратегії. Протокол про приєднання Греції повинні ратифікувати парляменти решти дев'яти країн-учасниць — Бельгії, Англії, Еспанії, Італії, Люксембурґу, Голляндії, Португалії, Франції і Німеччини.

В МОСКВІ ЦИМИ днями закінчив працю всеросійський конґрес дворянства. В ньому брали участь представники 30-ох дворянських зібрань країни. Вони висловили певність, що в майбутньому Росія відновить монархічний устрій, бо він найбільше відповідає ментальності російської нації.

В СУБОТУ, 21-ГО ЛИСТОПАДА, в Берліні групи анархістів, не дочекавшись, коли власті виступлять проти наонацистів, котрі знущаються з чужинців-втікачів, самі напали на членів ,,голених голів". Сутичка сталася на сходах ,,підземки" у східній частині Берліну. Одного учасника бійки вбито, декількох тяжко поранено.

ФРАНЦІЯ ПОГОДЖУЄТЬСЯ З ДІЙСНІСТЮ

Париж. — У понеділок, 23-го листопада, Франція погодилась з фактом, що немає леґального права накласти вето на сільськогосподарський договір між ЗСА та Европейською спільнотою. Але уряд Франції застеріг за собою право старатися впливати на країни-члени Европейської спільноти щоби не годилися на подібні договори ширшого світового маштабу.

Побоювання французького вето висіло над договором від минулої п'ятниці, коли французький міністер сільського господарства Жан-П'єр Суассон і тодішній прем'єр-міністер П'єр Береґовуа назвали цей договір несприйнятливим. Хоча жоден з них не говорив про будь-яке вето, то їхнє вороже ставлення до цього договору саме так інерпретувалося. Одначе в понеділок, після перевірення всяких можливостей, французькі офіційні чинники заявили, що на вето вони не мають жодного леґального права, але мають право, як і кожна інша країна Европейської спільноти, бльокувати можливість всесвітнього сільськогосподарського договору, якого стараються досягнути від 1986 року 108 країн світу.

Одначе політичні та сільськогосподарські спеціялісти уважають, що Франція не відважиться одинцем стати на прю з так багатьма країнами та відкинути можливості, що за сподіваннями всіх мають зрушити всесвітню торгівлю та привести до економічного оновлення.

СВ. МИКОЛАЙ В ІСТ ГАНОВЕРІ

Іст Ганoвер, Н. Дж. — Рідна Школа Українознавства ім. Лесі Українки при УККА в Морріс Кавнті, Н. Дж., влаштовує ,,Гостину Святого Миколая", яка відбудеться у неділю, 6-го грудня, в Готелі Рамада, дорога ч. 10 в Іст Гановері. Початок о год. 3-ій по полудні. Відбудеться святочна програма у виконанні учнів ,,Рідної Школи", роздача подарунків, а опісля — кава та солодке. ,,Небесна канцелярія" буде відчинена від год. 2-ої до 3-ої по полудні.

Відбудеться з'їзд педагогів України

Київ (УНІАР). — У Міністерстві Освіти України відбулася пресова конференція, яку дали міністер освіти Петро Таланчук та низка керівників міністерства у четвер, 19-го листопада.

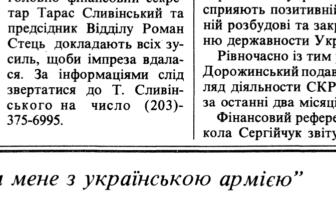
У підпорядкуванні Міністерства освіти є 47,387 навчальних закладів, серед яких 320 вищих, де навчається 10,729,000 учнів і студентів. Як повідомили учасники пресової конференції, система освіти, як і суспільство в цілому, перебуває у стані успадкованої від минулих часів глибокої кризи, основними причинами якої є довготривале панування командно-адміністративної педагогіки та системи управління, нехтування потребами української національної освіти та національно-освітянськими інтересами інших народів України.

П. Таланчук зазначив, що коли Україна існувала в межах СССР, то й мережа навчальних закладів і потреби були зформульовані в такий спосіб, що зміст освіти та програми визначалися в Москві. За словами П. Таланчука, зміст навчально виховного процесу та підручникова база зараз оновляються відповідно до сучасного соціяльно-політичного стану та сучасного етапу науково-технічного проґресу. Вчителі та викладачі звільняються від надмірної опіки та контролі. Свої проблеми, перспективні напрямки праці, головні завдання освітяни обговорять на першому з'їзді педагогічних працівників України, який відбудеться 23—24-го грудня в Києві.

ФІЛЬМИ Я. КУЛИНИЧА В ЙОНКЕРСІ

Йонкерс. — Тут у п'ятницю, 27-го листопада, о год. 7:30 вечора в домі Спілки Української Молоді відбудеться показ відеофільмів кіностудії Ярослава Кулинича про події в Україні в серпні ц. р. Дохід з показу фільмів призначений на фільм ,,Україна в огні". Адреса дому СУМ: 301 Палісайд авеню в Йонкерсі.

,,Доля звела мене з українською армією"

Марія Влад у редакції газети ,,Свобода".

Джерзі Сити, Н. Дж. (Р. Юревич). — Так уже повелося, що переважна більшість гостей з України, які приїжджають до З'єднаних Стейтів Америки у службових (а нерідко й у приватних) справах, прагне відвідати Український Народний Союз, а заодно і ,,Свободу". На цей раз нашим гостем була киянка Марія Влад — відома поетка, член Спілки Письменників України. Приїхала вона на запрошення Іллинойського університету на щорічну конференцію на тему ,,Україна і її сусіди", де виступила з доповіддю.

Про Марію Влад ми знали, що вона з Косівщини, закінчила факультет журналістики Львівського Університету, працювала в редакції ,,Літературної України", є авторкою шістьох поетичних збірок (,,уже десятьох", — поправила поетка), а останнім часом була помічницею голови Руху Івана Драча.

— Все це — в минулому, — сказала М. Влад. — Нині доля звела мене з Українською армією, а офіційна посада, яку займаю, — головний спеціяліст пропаґанди та інформації відділу засобів масової інформації Міністерства оборони України.

— Що привело вас у Збройні Сили України? Ви — журналістка, письменниця. І раптом — армія...

— Не завжди ми вибираємо життєві дороги. Іноді дороги вибирають нас. Саме так і сталося зі мною. Нині здається усе просто, ніби так і мало бути. А коли оглянутися на пройдений шлях довжиною у три роки, то таїв він у собі таки чимало небезпек, і треба було

(Продовження на ст. 3)

40-ЛІТТЯ ,,ГОДИНИ УКРАЇНСЬКИХ МЕЛОДІЙ"

Асторія, Н. Й. — Тут у неділю, 29-го листопада в залі місцевої церкви Чесного Хреста в Асторії, Н. Й., святкуватиметься 40-ліття передачі ,,Година українських мелодій" Романа Мариновича. Імпреза буде поєднана з прощальм концертом групи з України ,,Соколи". Початок о год. 2-ій по полудні. Вступ — 10 дол. (при касі). Телефон для інформацій (718) 932-4060.

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНҐТОНІ ДАЛІ не є відомо хто точно буде мати відповідне становище в новому. Листа однак тих, що бажають бути, збільшується з кожним днем. Рішення щодо обраних осіб зроблять Билл Клінтон, його дружина Гіллaрі, заступник президента Ал Ґор, директор перехідного етапу Воррен Крістофер і найближчий дорадник Клінтона Брус Лінсей.

РОЛЯ КОЛИШНЬОГО секретаря Державного департаменту ЗСА, а останньо головного директора передвиборчої кампанії для програвшого вибори Джорджа Буша, Джеймса Бейкера, не є дуже надійною. Консервативні республіканці закидують йому, що його підготова для президента Буша до виборів не була надто успішна, а демократи не можуть йому простити, що він взявся до таких брудних засобів виборчої боротьби як шукання за прилогами до пашпорту Билла Клінтона, а також третього кандидата Росса Перо. Все це разом не дає йому надій кандидувати в наступних виборах на президента, що Дж. Бейкер, як пишуть політичні аналітики, мав намір зробити.

ДЕСЯТЬ ЖІНОК в Портленді, Ореґон, публічно заявили, що сенатор із того стейту Баб Пеквуд є підозрілий у вчинках сексуального турбування і що вони вимагають звільнення його із посту сенатора. Більшість із них працювали для сенатора в його бюрі. Ці закиди появилися в пресі і коли справа буде дальше прослiджена урядовими чинниками існує можливість, що новообраний Сенат може видати гострі зарядження щодо подібних справ.

НЕСПОДІВАНІ БУРІ і торнада навістили в неділю, 22-го листопада, південні стейти, тк також стейти в середньому заході ЗСА і стали причиною великого знищення на загибелі 16 осіб. Тисячі людей залишилося без даху над головою і з великим знищенням цілих околиць, особливо в Тексасі, Місісіпі і Джорджії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money-order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

День Подяки

З 12-ти існуючих в Америці так званих леґальних свят, День Подяки займає почесне місце зараз поруч із Різдвом Христовим. Великдень припадає все одно в неділю, тому наче в рекомпенсату того великого церковного свята — до леґальних свят зараховано Велику П'ятницю. День Подяки — суто американська поява, ніде інде такого свята нема. Але воно прийнялося і на диво перейняли його також всі різнонаціональні поселенці в Америці, натуралізовані громадяни. Сталося це тому, що День Подяки — дуже „людське", природне, родинне свято, так як на Різдво за свят-вечірнім столом, так само у День Подяки за полуденковим столом, на якому обов'язково повинен бути індик, збирається уся родина. На Святий Вечір обов'язує піст, символом якого є риба. Але у День Подяки нема посту. Навпаки, традиційною стравою є індик, ніби символ добробуту. Дарунки приносить Святий Миколай, дарунки складається під ялинку і дарунками обдаровують себе американські люди в День Подяки.

Це все — зовнішня декорація, зовнішня маніфестація. Суть того свята — у висловлюванні подяки Всевишньому за все, що Він нам дав. Очевидно, що ніхто тепер, під кінець XX сторіччя, не тямить і не згадує пілігримів, які на початку XVII сторіччя дякували Богові, що дозволив їм щасливо пережити надто важку зиму. Відтоді настала ота традиція і вона збереглася і закріпилася, бо вона гарна. В Америці, що славиться добробутом і високим стандартом життя, є теж мільйони бідних. Вони не в силі здобутися на індика на святковому столі. Є мільйони, які взагалі не мають такого святкового стола. Але традиція Дня Подяки така глибока, що в той день всі, які тільки вірять в існування Вищої Сили, дякують Їй, бо кожний осягнув у житті щось, за що треба дякувати.

Українська громада в Америці не постала за ніч і її початки були дуже гіркі. Це була заробітчанська імігpація, яка важко працювала у вугільному басейні Пенсильванії, вербовані аґентами вугільного промислу, які шукали робітників у бідному галицькому селі. У практиці виявилося, що ті бідні селяни, які стали в Америці фізичними робітниками, були тугі, роботящі і патріотичні, із своїх бідних заробітків будували тут церкви і Народні Доми та ще й висилали до „Старого краю" гроші для „Просвіти" і „Рідної Школи". Приплив сюди другої хвилі еміґрантів — після Першої світової війни — був дуже нечисленний. Це були колишні січові стрільці та взагалі члени Української Галицької і Дієвої Армії УНР. Третя хвиля була масова і вже здебільша таки політична, бо це були втікачі від наступаючої червоної навали. І ті нові еміґранти кінця 40-их — початку 50-их років нашого сторіччя, хоч були там здебільша вже освічені люди, професіонали різних ділянок знання, проте й вони мусіли тут провести перші роки здебільша на фізичній праці чи різних дуже підрядних становищах, поки не вивчили мову, поки не піднялися на вищий суспільний щабель і поки не вросли в тутешній ґрунт, створивши тут варстати української культури в Америці.

Наші земляки в Україні цього не знають. Вони здебільша гадають, що українська громада в Америці була завжди така, якою є тепер. І тепер вона не дуже багата. Автомобіль, який в очах наших земляків в Україні є символом багатства, служить тут не для розваги, а як необхідний засіб доїзду до місця праці. Дійсних багачів, які не мусять працювати на прожиток, є тільки малий відсоток. Але всі вони — багатші і бідніші — мають насправді за що дякувати Всевишньому, що завіз нас усіх на цю землю, де ми знайшли можливість самі з нашими родинами пристойно жити і де ми могли створити мережу установ, організацій, що працюють в усіх ділянках культури.

Найбільша подяка за те, що Господь дозволив нам дожити чуда воскресення української держави від Попраду по Дін. Це була мрія, у здійсненні якої не можна було вірити в умовах існування цілої Евразії під владою диктаторів ворожої імперії з режимом, що нагадував режим гунів та інших напівдиких народів. Ми сподівалися, що колись настане знову історичний шанс для віднови втраченої державности. Але не було ні однієї української людини на землі сущої, яка могла передбачити, що безкровно, без одного стрілу, постане новітня українська держава, яку визнає понад 130 держав світу.

Є за що дякувати Господеві. Без уваги на те, як виглядатиме святковий стіл у День Подяки, чи, може, взагалі його з різних причин не буде — приєднаймося до загалу американської спільноти і відсвяткуймо День Подяки у покорі і свідомості, що все, що маємо, маємо від Вищої Сили.

Петро Часто

РОСІЯ НА ПОРОЗІ

2. І справа, і зліва

Сьогодні все політичне життя Росії зосередилося на двох ворожих полюсах. До вирішальної сутички між ними залишаються лічені дні. Однак протистояння майже неможливо осягнути раціональною аналізою, оскільки воно має декілька рівнів. На самій поверхні лежить конфлікт між законодавчою і виконавчою владою, тобто між парляментом, де переважає вчорашня партійна номенклятура, і президентом Єльциним з його урядом реформ.

Як відомо, верховною законодавчою владою в Росії досі є З'їзд народних депутатів. Він, 7-ий з черги, розпочне працю в перші дні грудня. На прохання Єльцина відкласти цю акцію до весни парлямент не зважив. З'їзд, це вже очевидно, позбавить Єльцина наданих йому рік тому надзвичайних повноважень і змусить до резиґнації реформаторський уряд Ґайдара. Крім Єльцина і жменьки послідовних демократів, Ґайдара ніхто не буде обстоювати, бо народ бідує не менше, а більше.

Антиєльцинська опозиція в парляменті бачить вихід зі скрути у негайній відмові від приватизації державної власности. Економіки цим не врятують, та в сьогоднішній Росії ніхто про економіку не дбає: точиться безкомпромісова боротьба за владу. З повідомлень московської преси виглядає, що головним об'єктом нападу, як справа, так і зліва, є все ж не Ґайдар, а таки Єльцин. Відчуваючи хисткість свого становища, він в останні місяці вже не раз втрачав рівновагу, заграючи з „червоно-коричневими" і вдаючись до їхньої термінології, наприклад, у питанні „захисту російськомовного населення" в колишніх совєтських республіках.

Треба визнати, що реакція вибрала дуже добрий момент для „законного" перевороту. Над молодою демократією в Росії нависла загроза, може навіть смертельна — інакше годі потрактувати бльокування комуністичних консерватистів з шовіністами-великодержавниками. Щоправда, в якійсь мірі може втішати той факт, що парляментарний „червоно-коричневий" бльок „Россійское єдінство" не має жодного авторитетного лідера, а також спільної програми дій. Колишня партійна номенклятура кличе назад, до комуністичних „порядків", націонал-патріоти обіцяють відновити російську імперію в кордонах 1900 року. Провокативні політичні гасла над економічною руїною здійняли високу хвилю взаємної ворожости і злоби, зробили їх домінантою російського суспільного життя. Найменший конфлікт у цьому протистоянні всіх проти всіх може закінчитися катастрофою й то не лише для Росії. А вже тоді „вожді" обов'язково знайдуться.

З огляду на це майже неймовірним варіянтом розвитку подій виглядає „мирна" перемога центристського бльоку, в якому найбільший вплив має „Ґражданскій союз", а в ньому — віцепрезидент Алєксандр Руцкой. На їхньому прапорі — „завершення побудови демократичної системи, перехід до ринкової економіки, інтеґрація у світове господарство", тобто ті льозунґи, котрі нині в російській спільноті не викликають ніякого ентузіязму: яка вже там інтеґрація, коли рубель знецінюється уже не з кожним тижнем, а з кожним днем!

Іґноруючи економічні закономірності й намагаючись знову поставити над ними політику, „червоно-коричневі" активно і здисципліновано, по-большевицьки, готуються до 7-го З'їзду народних депутатів. Наприкінці жовтня в Москві відбувся перший конґрес Фронту національного порятунку. Розрахунок такий: якщо депутатський З'їзд не виявить достатньої рішучости чи „безпомильного" зрозуміння моменту, то Фронт національного порятунку запропонує готові відповіді на всі запитання. У прийнятому конґресом Маніфесті Фронт проголошує своєю метою визволення Росії з „кабальної залежности від Заходу", запровадження „державної контролі над цінами, скасування програми конверсії підприємств воєнної промисловости". І ще це: „Ми знайдемо сили і засоби, щоб змусити націоналістичних лідерів 'суверенних' країн поважати наших вояків і офіцерів''. На кінець, аби вже бути цілковито „логічними", учасники конґресу заспівали: „Вставай, страна оґромная, вставай на смєртний бой!"

Отже, програма з'явилася вчасно. Не ті хлопці большевики, щоб проспати грушки в попелі. Грудневий депутатський З'їзд дає їм ідеальну нагоду. За гарною „конституційною" завісою демократів буде проковтнуто, а вже тоді можна буде віддихатися. Повідпадають усі „капіталістичні страхи". А що ще краще — відпадуть суди над КПСС, над серпневими заколотниками, відпаде потреба відповідати, куди поділися валютні запаси держави і її золото.

Можливо, все буде не так? Дай то Боже. Дуже хочеться вірити оптимістам, котрі стверджують, що „Росія вже не та", і що під каламутною піною боротьби за владу тече глибока і чиста ріка народної праці і народних надій.

Закінчення буде.

Д-р Ярослав Рудницький

Праця про „Давидові псалми" Т. Шевченка

В. Домашовець, „Псалми Давидові в поетичних творах Т. Шевченка", Оттава-Морріс Плейнс, 1992, Slavistica XCIX, *видання Українського Місійно-Біблійного Товариства, 160 ст., портрет Т. Шевченка (І. Рєпіна), передмова д-ра Ярослава Рудницького, автографи переспівів „Давидових Псалмів" і бібліографія.*

Незважаючи на розмірно багату літературу про релігійність Тараса Шевченка (такі праці як В. Щурата, Д. Чижевського, Л. Білецького й інших) „Давидові псалми'' поета не дочекалися поважнішої, вичерпної студії так із погляду теологічного, як літературного. Склалося на це багато причин, головна ж річ між ними — оборона його перед закидами „безбожництва'' — атеїзму, яким величали його підсовєтські інтерпретатори, покликаючися не так на „Давидові псалми", як на такі твори, як „Послання'', „Заповіт'', „Єретик" тощо. Тим то вся увага захисників релігійности Шевченка йшла по лінії реінтерпретації тих творів, а не його переспівів „Давидових псалмів".

Показова щодо цього була праця Т. Пасічника (1896—1968) п. з. „Псалми Давидові'' — їх значення у збірці Тараса Шевченка: „Три літа", друкована спершу на сторінках часопису „Народна Воля" в Скрентоні ЗСА, в 1967 році, а опісля видана окремою відбиткою накладом Видавництва „Кирило-Методіївського Братства" в Ірвінґтоні, ЗСА, в 1969 році. Автор постарався пояснити включення „Давидових псалмів" у збірку „Три літа", обговорив Шевченкові поеми з цієї збірки, все ж присвятив небагато уваги аналізові Шевченкових переспівів самих псалмів та їхньої генези.

Супроти цього праця Володимира Домашовця про ці переспіви має своє видатне місце в шевченкознавстві. Автор завдав собі великого труду опрацювати тему Шевченкових переспівів псалмів із історично-порівняльного становища. Він трактує насамперед кожний псалом із погляду виникнення ориґінальної версії його актуального початку. Історизм подій, що зумовили складення даного ориґіналу в біблійну старовину, є найпершою справою, якою займається автор праці. Щодо цього він виявляє велику обізнаність із історичними джерелами та їхньою інтерпретацією. У дальшому, він широко обговорює зміст відповідних псалмів, подаючи не тільки речеві коментарі, але аналізуючи їхню літературно-мистецьку вартість; причому він звертає увагу читача на етично-патосові аспекти твору так у індивідуальному, як і колективному розумінні. Після цього всього йде обговорення Шевченкових переспівів. І тут автор зупиняється не тільки на самому змісті цих переспівів, але порівнює їхній контекст із іншими відповідними творами українського генія. Отже є тут посилання й на „Послання", і на „Сон", і на „Кавказ", чи „Чигирин", як теж і на інші твори поета. Насправді, це своєрідний „конкорданс", зіставлення всіх стосовних творів Шевченка з фокусом на переспіви „Давидових псалмів". Як така, праця Домашовця — це ориґінальний і важливий вклад у шевченкознавство наших днів.

Тут треба окремо відзначити авторову переконливу оборону Шевченка перед атеїстичними критиками, що намагалися й подекуди намагаються й досі доказувати нерелігійність поета, його безбожництво й протицерковну ворожість, його матеріялістичний світогляд узагалі. Тим часом автор доказує, що Шевченко був глибоко релігійною людиною: „він вірив у вічно живого, праведного й справедливого Бога". На думку автора, потверджену Шевченковими цитатами, Шевченко був переконаний, „що в усьому...є Божа воля, хоч не завжди людина її розуміє і хоче з нею погодитися..."

Отож, як у загально-літературному, так і в практично ідеологічному огляді праця Домашовця має своє значення в сучасному шевченкознавстві й заслуговує на увагу не тільки спеціялістів, але й широкої читацької громади.

Ціна книжки 8 дол., з пересилкою — 10 дол. Замовлення з прикладеним чеком (проситься не вкладати грошей) можна посилати на адресу: V. Domashovetz, 34 Park Place, Morris Plains, N. J. 07950-2830.

М. Мельник

ЕКОНОМІЧНА ПРОГРАМА НОВОГО ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА

I

Ще в березні ц. р. я висловив спостереження, що уряд Фокіна не має здібности перевести життєво конечних реформ економії України, то й треба його замінити. Тоді ще цього роду критичних голосів було мало. Однією з основних причин для того була досить непохитна підтримка Фокіна Президентом Кравчуком. Видно, що й Леонід Кравчук не здавав собі справи з того, що без скорих і драстичних реформ економіка України покотиться у прірву.

Виходить, що в пануючих колах України всіх ступенів, як теж і серед великої частини народу, ідейне упередження проти економіки вільних ринків і її наслідків у формі бідних і багатих верств населення було таке велике, що вони цілком не поспішали. Бо ану ж їм вдасться затримати псевдовільну державою реґульовану економію разом із колгоспами і державними індустрійними підприємствами, та принаймні частинним вирівнянням.

Коли статистичні дані про економічний розвиток України стали дійсно погані та коли водночас піднялась критика Уряду Фокіна за бездіяльність у ділянці економічних реформ, тоді і Уряд і Верховна Рада почали трохи рухатись. Треба признати, що непогані ідеї про перехід до вільних ринків кружляли в Києві ще на весну ц. р. наприклад, у квітні уряд передав цілком добру програму економічних реформ Міжнародному валютному фондові. У березні Верховна Рада прийняла закон про так звану малу приватизацію, цебто приватизацію малих підприємств як теж і закон „Про приватизацію майна державних підприємств".

Верховна Рада створила теж підпорядкований Верховній Раді Фонд Державного Майна, а в уряді створено міністерство у справах роздержавлення власности і демонополізації виробництва. І в липні Верховна Рада прийняла закон „Про приватизацію державного житлового фонду". Отже в дійсності найважливіші (хоч все ще не вистачаючі) леґальні основи для економічних реформ існували, та, за малими винятками, ані уряд, ані місцеві адміністрації, ні населення ніякої значної ініціятиви в тому напрямі не виявляли.

Цього роду бездіяльність Уряду була жалюгідна і для неї не має ніякого виправдання. Адже ж обов'язком його було проаналізувати економічну ситуацію і не чекати на приватну ініціятиву, а давати поштовх для реформ, навіть коли в країні великого ентузіязму для них не було і коли адміністратори більших державних підприємств були їх завзятими противниками.

Конечність переходу до вільних ринків ставала чимраз більш очевидною скоро після проголошення суверенности. В тому часі усі державні підприємства попросту стали безпанськими, цебто на практиці вони не були ані державними, ані приватними. Держава формально залишилась їхнім власником, та контроль над ними, як теж і дисципліна відносно виконання плянів, скінчилися. А це значить, що адміністратор підприємства не мусів журитись тим, що не виконав пляну, бо що ж йому могло статися, коли не було кому його контролювати. А ще важливіше: адміністратори не дуже журились тим, коли доходи з продажу товарів не покривали коштів продукції. Вони знали, що можуть від держави дістати дотації або позичити в держави гроші, яких віддавати не конче потрібно. До того Уряд в ім'я соціялістичної справедливости, в цілком безглуздий спосіб, почав підносити пенсії і платні, не маючи на це відповідних доходів. От в такий спосіб люди ці спричинили величезні бюджетні дефіцити, що їх Уряд покривав друкуванням купонів, очевидно за кошти уже майже ґальопуючої інфляції. Невже ж вони не знали, що цього роду інфляція спричиняє економічний хаос?

Щойно останніми часами Уряд Фокіна і Президент Кравчук почали робити перші серйозні кроки в напрямі економічних реформ. В липні Верховна Рада прийняла тим разом більш детальну „Державну програму приватизації майна державних підприємств". Там уже встановлено різні категорії підприємств і подано об'єкти як теж і методи приватизації.

На жаль, розділ Програми, в якому встановляється відповідальність за переведення приватизації, в дійсності встановляє не відповідальність, а безвідповідальність.

Закінчення буде.

БИЛЛ КЛІНТОН зустрівся в неділю, 22-го листопада, з проповідником Джессі Джексон в баптиській церкві в родинному місті нового Президента, де Дж. Джексон мав проповідь. Це була перша приязна зустріч двох політиків, які досі себе взаємно поборювали. Після Богослужби Б. Клінтон і Дж. Джексон зустрілися на сніданку, а відтак Джексон дав інтерв'ю зібраним репортерам, в якому він після дуже слабої підтримки в часі виборів вперше висловився прихильно про нового Президента ЗСА і його пляни.

Наталія Годзілевська,
Київ

НА ВАКАЦІЇ — ДО АМЕРИКИ

II

Повернувшись на батьківщину, маляр став свідком нової доби національного та духовного відродження українського народу. До його домівки потягнулися люди з проханням намалювати ту чи іншу картину, переважно з релігійним сюжетом. І знову маляр отримав замовлення від духовних осіб. Перші свої ікони В. Годзілевський подарував збаразькій православній церкві. Потім надійшло замовлення від настоятеля римо-католицького костьолу для щойно освяченої каплиці у Збаражі, — і так збіг цілий рік. Майстер жив спогадами про людей, які навіть на відстані залишалися для нього рідними й близькими. Прагнення до плянетарного єднання роду, — ось що відчув художник у душі. І, мабуть, не лише він. Бо незабаром американські українці дотримали слова і знову запросили до себе на вакації.

Знову — у ЗСА

Тепер Віктора Годзілевського зустріли не як гостя, а вже як рідного сина. Українці буквально виривали художника одне в одного, пропонуючи поїздки до культурних центрів Америки, а то й просто запрошуючи у гості.

Відвідавши Союзівку (оселя Українського Народного Союзу), куди маляра привіз Роман Ракочий (також земляк В. Годзілевського), художник зрозумів, який вагомий внесок роблять американські українці не лише в науку й культуру Америки, а й своєї історичної батьківщини. Тоді, 20-го—21-го червня, у Союзівці відбувався восьмий з черги День Батька. Чи можливо собі уявити „шматок України на американській землі"? Це стало для маляра ще одним одкровенням. Товариські зустрічі, забави, концерти — все йому видавалося казкою, такою ж чарівною, як танцювальний ансамбль „Казка" з Пенсильванії, що виступала разом з гостями з України — тріо „Либідь".

До речі, український народний ансамбль „Казка" Це вже третє покоління українців в Америці, а співали й танцювали так, неначе вже життя провели на Україні.

А Сумівка вразила монументом усім українським національним героям. Михайло Савків (родом з-під Монастирська), привіз В. Годзілевського якраз того дня, коли на Сумівці святкували 50-ту річницю творення УПА. Приємно було бачити справжніх щасливих вояків, яким судилося дожити до незалежності України, за яку вони боролися в буремні роки. На честь річниці єпископ Української Католицької Церкви в Америці Василь Лостен відслужив Святу Літургію. Вершиною здивування гостя стало те, що Владика щиро, разом з усіма, заспівав національний гимн „Ще не вмерла Україна".

Одного разу Федір Ракочий з дружиною запросили В. Годзілевського відвідати відомий український мистецький центр Америки — Гантер, згаданий в американських картах туристичних маршрутів. Вони відкрили перед художником нову, духовну Америку. Там він вперше побачив перлину Гантеру — дерев'яну українську церкву св. Івана Хрестителя. Вразила красуня-дзвіниця. І дерев'яна „Ґражда", в якій проводяться виставки-продажі картин, кераміки, українських вишиванок та багатьох інших сувенірів. У той час там проводились образотворчі виставки відомих художників: Едварда Козака та двох його синів — Юрія та Яреми, а також Ярослава Вижницького у власній ґалерії. Там же художник познайомився з визначними співаками, провідним солістом-тенором хору „Думка" Євгеном Титлою, уся родина якого присвятила своє життя служінню мистецтву. Сім'я справді багата талантами: дружина Євгена захоплюється іконописом, брат — живописом. Так доля звела В. Годзилевського з творчими людьми американської України.

На жаль, все хороше швидко закінчується. Церква була вже відреставрована, причому майстер виконав і реставраційну, і художню роботу. І допомогли йому знання, набуті раніше в Україні — професій змінив декілька, і лише покликання душі не змінювалось. Невтомні мандри під час вакацій з мольбертом по Америці не минули даремно. У вільний час він виконав багато замовлень від американців, серед яких були ікони, портрети, краєвиди. І люди сприйняли його стиль, закладений в душу історичною духовністю України. З його спрощеної до краю палітри сходили блиск плоті і золота, пурпури навколо ікон.

Ідея створення подібного полотна, яке дало б українським американцям, які були позбавлені можливости жити на батьківщині, хоч би миттєве уявлення про рідну хату, село чи церкву, місцевий кольорит і соковитість життєвих фарб належала В. Годзілевському. Це була своєрідна подяка за приязнь і тепло нашим братам та сестрам, які живуть в Америці, які змогли зберегти свою ідентичність, у духовому розвитку розвитку навіть надбати у пісні, музиці, слові та мистецтві. Досягти величезних успіхів, без яких тепер уже неможливо уявити цілісності загальноукраїнської культури. Щиро вдячний маляр і за доброзичливість та єдність, які вони змогли зберегти на чужині, але які, на жаль, затратили ми, справжні жителі України.

Добротні українські проводи та щирі американські посмішки ще й досі жевріють у серці художника, якого проводжали на неньку-Україну, мов рідного сина. О, скільки вас, ориґінальних геніїв-художників, які мають дар Божий!... І, можливо, великий почин животворного мистецтва започатковується саме тоді, коли над щасливим майстром пензля зглянеться доля, визначена самим Богом.

„Доля...”

(Продовження зі стор. 1)

Марія Влад на третьому з'їзді Спілки Офіцерів України. У першому ряді другий зліва — міністер оборони України Костянтин Морозов.

неабиякої витривалости, мужности, щоб не відступити перед труднощами... Працювала я тоді у Русі. Щодня приходили до нас сотні людей. Були і гості з-за кордону, журналісти, які хотіли ознайомитися з діяльністю Руху. А одного разу (було це в 1989 році) прийшли троє хлопців-вояків, які служили в імперській армії, здається у Челябінську. Українці, дезертирували. Вже тоді Совєтський Союз тріщав, розвалювався. Першими почали втікати зі совєтської армії прибалтійці. До них приєдналися свідомі українські юнаки, які не хотіли служити окупантам. В той час це було дуже небезпечно...

— За дезертирство могли розстріляти...

— Розстріляти, а в ліпшому випадку — побити, зробити з людини каліку на все життя... Побачила я Діяну Петриненко. „Діяно, — кажу, — їх треба перебрати у цивільний одяг, переховати”. Діяна принесла одяг покійного сина і чоловіка, ми переодягнули їх, купили квитки на поїзд і відправили до Львова, де їх зустріли Анна Ковальчук з Червонограду і Анна Кулик зі Львова. Це були перші українські дезертири зі совєтської армії. Згодом до нас почали приходити втікачі інших національностей — білоруси, жиди, навіть росіяни. Були і греки з Донбасу. І всіх їх ми рятували, надавали притулок. Щодня прибувало все більше й більше дезертирів. Рух, що розміщувався у приміщенні Спілки Письменників України, перетворився у казарму.

Пам'ятаю такий випадок. Було вже пізно. Я збиралася йти додому. Раптом — телефонний дзвінок. Чоловічий голос сказав, що хоче бачити мене.

— Ти втікач? — запитала я.

— Так.

— Де ти є?

— Коло кінотеатру „Слава”. Я стоятиму біля телефонічної будки...

Була зима, а він — в одній сорочці і то порваній. Весь трясеться, змерз. Українець, з Кіровоградщини. Дуже боявся, щоб не потрапити в руки патрулей. Спочатку навіть до мене ставився настороженo, з недовір'ям. На третій день розповів, що служив у совєтській армії на Кавказі. Його і ще одного вояка-українця офіцер продав закавказьким вівчарям-мусулманам. Продав за 1,000 карбованців на півроку пасти вівці. Бути замість пса. Їх били по голові, ганяли, не давали їсти. Півроку він не міг дати про себе знати рідним. А мама шукала його і думала, що син загинув у Нагірному Карабасі, або в іншій „гарячій точці”... Кілька днів я переховувала його у себе вдома, а потім влаштувала дослужувати в Кіровограді, вже в українській армії, яка почала створюватися.

— Серед втікачів, мабуть, були й такі, що потребували медичної опіки?

— Таких було багато. Справа в тому, що у совєтській армії з молодих вояків знущалися, так би мовити, фізично і морально, старалися вбити в них людську гідність, зробити каліками. Були втікачі, які мали відбиті нирки, яких прибивали на хресті, підвішували на півтора години вниз головою. Офіцери сприяли цьому, зганяли всю злість на українцях, білорусах, прибалтійцях. У багатьох військових частинах переважали мусулмани: на 200 мусулман іноді було 15—20 слов'ян. Це явище — мусулманська орієнтація в армії — дістало назву „земляцтво”.

Як мама, як жінка я розуміла, що повинна допомогти молодим українським воякам, які радо хотіли служити майбутній українській державі. Саме вони згодом і створили хребет нової національної армії. Багато з них казали: „Я вмру за українську армію і тільки їй буду служити”.

Тих, які потребували медичної допомоги, я намагалася помістити у лікарню. Дочка і зять у мене лікарі, тому радо допомагали мені: брали хворих до лікарні, діставали необхідні ліки.

Крім опіки над втікачами я збирала матерів тих вояків, які загинули або яких вбили у совєтській армії. Ми пікетували коло Верховної Ради, йшли до Леоніда Кравчука, тодішнього голови Верховної Ради України, до його заступника Володимира Гриньова, які нам дуже багато допомогли. Потім організували Спілку Солдатських Матерів (ССМ), яку очолила Людмила Трухманова, а після з'їзду ССМ — Валентина Артамонова. Згодом ми „повикрадали” українських вояків з усіх республік Співдружности Незалежних Держав. З офіцерами було тяжче — вони не могли втекти. При одній з військових частин Києва ми створили чоту з втікачів. Потім з військових частин України приїжджали офіцери і за згодою вояків забирали їх служити в Українській армії. Велика заслуга в цьому і генерала Костянтина Морозова, теперішнього міністра оборони України.

Траплялися прикрі випадки, коли з імперської військової частини, де служили колись втікачі, приїжджали „уповноважені” і силою забирали їх зі шпиталів. А потім уже добивали їх: били по голові, відбивали нирки, печінку. Щоб не потрапити в руки ворога, вояки нерідко кінчали життя самогубством: вішалися, перерізували собі жили. Але військова прокуратура в це не вмішувалася, закривала очі. Під тиском солдатських матерів Верховна Рада України прийняла закон про повернення українських вояків зі совєтської армії на Україну. Це була велика наша перемога.

— Чому керівництво совєтської армії і України допускало до такого винищення українських вояків?

— Справа в тому, що ні один номенклятурник України, Росії чи іншої республіки колишнього Совєтського Союзу не віддав свого сина до совєтської армії. Їхні сини служили переважно у престижних, теплих місцях — охороняли дачі високопоставлених партійних чинуш у Криму, Сочі. Тому їх абсолютно не турбували жахливі умови служби, знущання, вбивства, які

(Закінчення на стор. 4)

УЧАСНИКИ ВАШІНҐТОНСЬКОЇ зустрічі в рамках генеральної угоди щодо тарифів і торгівлі між ЗСА і країнами Европейської спільноти висловили надію, що торговельну війну між країнами — учасницями переговорів, можливо, вдасться відвернути. Головний представник Европейської спільноти Франс Андрієссен заявив, що сторони мають можливість підписати договір найближчим часом. Представниця ЗСА Карла Гіллс також підкреслила, що сторони успішно ідуть до компромісового рішення, але додала, що треба ще вирішити ряд важливих питань. В центрі переговорів стоїть вимога вашінґтонської Адміністрації припинити субсидувати европейських фармерів, бо тоді їх американські колеґи щороку втрачають до більйона долярів. Якщо переговори не дадуть позитивних результатів, вашінґтонська Адміністрація обіцяла накласти 200-відсотковий митний тариф на ряд европейських сільськогосподарських продуктів. Нові митні податки на випадок невдачі переговорів вступлять в силу 5-го грудня і приведуть до подорожчання білих французьких вин втричі.

ПОВІДОМЛЕННЯ

В середу, 2-го грудня 1992 р. о год. 12-ій дня
в будинку RSNA **в Чикаґо, Ілл.**
(McCormick Place), **кімната 3**
відбудуться

СХОДИНИ РАДІОЛОГІВ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ,

щоб познайомитись та обміркувати наші контакти з радіологами України.

Всіх, кому це буде можливим та хто буде в тому часі на конвенції RSNA, просимо взяти участь.

Д-р Павло Капп **Д-р Леонід Мостович**

Головна Управа Товариства Вояків УПА
ім. ген.-хор. Романа Шухевича -
Тараса Чупринки в ЗСА
Відділ у Ню Йорку, Н. Й.

запрошує на ДОПОВІДЬ, яку виголосить

ІЛЛЯ ОБЕРИШИН

людина, яка протягом 50 років, разом з іншими відстоювала ідею, Української Державности проти окупантів України. Після першого грудня 1991 року, почувши результати Референдуму, вийшов він із підпілля, в якому перебував 50 років.

Неділя, 29-го листопада 1992 р. о год. 2-ій по пол.
в залі Дому ОУВФ в Ню Йорку
при 136 Друга авеню

Просимо українську громаду прийти та послухати і познайомитися з найновішими подіями, які зараз відбуваються в Україні.

До численної участи запрошує Управа Відділу Т-ва вояків УПА.

У 100-ЛІТТЯ ПОСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ
У КАНАДІ Й АМЕРИЦІ

Українське Лікарське Товариство
Північної Америки та Відділ УЛТПА
Торонто, Канада

повідомляють членство й українських лікарів, що

НАУКОВИЙ З'ЇЗД УЛТПА

й

З'ЇЗД ДЕЛЕҐАТІВ

відбудеться

в днях 1-го — 5-го липня 1993 р.
в Торонто, Канада
готель Radisson Plaza Hotel Admiral
Harbourtfront, Toronto

- Докладні інформації поштою.
- Просимо зарезервувати цю дату.
- Просимо до численної участі.

Д-р Андрій Левицький,
голова УЛТПА, Чикаґо, ЗСА
Д-р Василь Чепесюк,
голова Відділу Торонто

Метрополітальний Фонд Руху за
Демократизацію України
ПРОГОЛОШУЄ

В И Г Р А Ш У

вартісних речей: автомобіль — 1993 „Торус”,
картини визначних художників з України.

ПРОДАЖ КВИТКІВ:

Христина Мельник, Ню Гейвен і околиця
(203) 397-2087
Наталка Посіва, Трентон і околиця
(609) 259-2763
Тарас Гунчак, північне Ню Джерзі
(201) 635-5993
Дам'ян Ґеча, центральне Ню Джерзі
(908) 755-8156

Прихід з льотерії буде **негайно** ужитий на актуальні потреби в Україні: комп'ютери для установ і університетів, підручники для початкових і середніх шкіл, стипендії студентам із східної діяспори на студії в Україні, видання українських документів (архівів), які зберігаються в Москві, Польщі і Туреччині, видання газети „Народна Армія”.

ПОМІЧ УКРАЇНІ ПОТРІБНА СЬОГОДНІ!!!

Увага Читачі!

Український Народний Союз

— висилає —

РІЗДВЯНІ ПОБАЖАННЯ
КОЖНОМУ УКРАЇНЦЕВІ ЧИ УКРАЇНЦІ
ПРИ ВІЙСЬКОВІЙ СЛУЖБІ
В АМЕРИЦІ ТА КАНАДІ
коли одержить від читачів їх ім'я і прізвище.

Приймаємо зголошені імена і прізвища до 9-го грудня 1992 р.

Просимо виповнити анкету і вислати її на нижчеподану адресу:

Fraternal Activities Coordinator
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Прошу вислати різдвяні побажання до:

Ранґа ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса військової частини:

....

....

ПОДЯКА

Зворушена благородним жестом

д-р Лариси і д-р Олекси Біланюків,

які зложили меценатську пожертву на українські студії в Гарвардському Університеті у висоті 1.000 дол. для вшанування св. п. мого чоловіка, а їхнього приятеля

бл. п. Ярослава Д. Рубля,

в п'яту річницю відходу на „Вічну Ватру”, складаю їм сердечну подяку.

Долучуюсь до наших друзів і з цієї ж самої нагоди складаю 1.000 дол. на цю саму ціль.

ЯРОСЛАВА ПЕТРОНЕЛЛЯ РУБЕЛЬ

Ділимося сумною вісткою,
що в суботу, 21-го листопада 1992 р. відійшла у вічність
наша дорога ТЕТА

бл. п.

КЛЯВДІЯ САЛУК
з дому КРОПОДРЕ

нар. в Монастериськах, Тарнопільська область.

Тлінні останки будуть перевезені до Торонто, Канада.

Покійна була активною членкою Союзу Українок в Джерзі Си्ти та багато інших організацій, як також жертвенною на українські цілі і членкою 170-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Сиति, Н. Дж.

Горем прибиті:

сестри —
МАРІЯ ДВОЖИК з родиною
МИРОСЛАВА КРОПОДРА
брат — ВЯЧЕСЛАВ з родиною
братанниці —
ОРЕСТА ЛЮБКА з родиною
МЕРІ САЛЮК-ГЕС
братанок — БОГДАН САЛЮК

Українське Лікарське Товариство
Північної Америки
Відділ Метрополії
Ню Йорк і Ню Джерзі

ділиться сумною вісткою з членством та українським громадянством, що 16-го листопада 1992 р. відійшов у вічність

бл. п. д-р мед.

АНДРІЙ БОГДАН МАКАРУШКА

голова Українського Лікарського Товариства Північної Америки 1959-1961 рр.

Родині покійного висловлюємо глибокі співчуття.

УПРАВА ВІДДІЛУ

Ділимося сумною вісткою,
що в четвер, 12-го листопада ц. р. о год. 3-ій рано
відійшов у вічність
наш найдорожчий
МУЖ і БАТЬКО

бл. п. мґр

ВОЛОДИМИР КОБИЛЕЦЬКИЙ
гербу де Ґодземба

ур. в Дрогобичі, Україна

ПАНАХИДА відбулася 16-го листопада о год. 4-ій по пол. в похоронному заведенні Alam McCloud, 1915 — 62nd Avenue N., St. Petersburg, Fla. 33702.

ПОХОРОНИ відбулися 18-го листопада ц. р. в українській католицькій церкві Богоявлення Господнього в Ст. Пітерсбурґу, о год. 10-ій рано, а опісля тлінні останки зістали перевезені на “Calvary Catholic Cemetery” **в Ст. Пітерсбурґу та зложені в мавзолеї.**

В глибокому смутку залишив:

дружину — СТЕФАНІЮ
сина — ЯРКА
невістку — ЛІНДУ
брата — д-ра РОМАНА
сестрінку — ІРЕНУ
та родини: ТАРАТУЦЬКИХ, ЧЕРЕВКІВ, КОЦИБАЛІВ, ТАТАРКІВ, СМИТІВ, СТЮАРТІВ, ПЕРЕЦЬКИХ
та дальшу родину в Україні та Польщі

П О Д Я К А

З волі Всевишнього 2-го жовтня 1992 р.
відійшов у вічність між найдорожчий МУЖ

бл. п.

МИКОЛА ЗАЦУХНИЙ

Цією дорогою висловлюю мою найсердечнішу подяку приятелям, знайомим та рідним, які у хвилинах мого смутку особисто, листовно або телефонічно зложили своє співчуття та дякую за участь у похоронних відправах та відпровадженні покійного на вічний спочинок.

Сердечна подяка о. Левові Ґолдейлові, ЧСВВ та о. Богданові Карасеві за відправлення Парастасу, о. Лаврентієві Лавренюкові, ЧСВВ за відправлення Служби Божої та прощальне слово і о. Тарасові Прокопові, ЧСВВ за запечатання гробу.

Щиро дякую за надіслані вінки і квіти Головній Управі ООЧСУ, Іванні Мазурок з Миросею і Іваном Гіл, похресниці Галі Рей з родиною, Ніні і Миколі Кулинич та Марії Логазі, родинам Ґорчинських, Ференцевичів і Чмолів.

Щира подяка особам які прощали покійного після Парастасу і на кладовищі: мґр-ові Евгенові Гановському, Григорієві Цебрієві, ред. Миколі Галіву, інж. Олександрові Пришлякові та інж. Богданові Качорові.

Я щиро вдячна тим, що замовили Служби Божі за спокій душі покійного: 2-ий Відділ ООЧСУ, Пелагія Гірняк, Тарас Гірняк, Михайло Демків, Марія Козачек, Юлія і Володимир Копчинські, Йоанна Косановська, родина Крумшинів (2), Ольга і Петро Кулинич, Ніна і Микола Кулинич, Марія і Василь Лавро, Марія Лозинська, Стефанія і Василь Наум, Володимир Олійник, Теодор Островський, Марія Пятка, Стефанія і Михайло Рудики, Марія Світій і Іванна Галапас, Анна і Стефан Секрети, Ірена Сендецька, Агафія і Олекса Слойки, Орест Сокольський, Ірена і Михайло Суські, родина Футалів, Стефанія і Михайло Халупа, Іван Хома і Меланія Кохановська, Теодора і Григорій Цебрій та Кароліна і Іван Чубан.

Щира подяка за пожертви на добродійні цілі:

НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНІ: 2,100 дол.
2,000 дол. — Микола Бойчук; 100 дол. — Ольга Зацухна;

НА ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ: 1,160 дол.: по 100 дол. — Марія Козачек і Люба Головінська, Таня і Аполінарій Осадца, Олександра і Михайло Юзенів; по 50 дол. — Пелагія і Тарас Гірняк, Надія Кравчук, Анна Качмарська-Хоманчук, Ольга і Петро Кулинич, Іванна Мазурок, Олімпія і Володимир Роговський, Олекса Слойка з родиною, Елис і Едвард Сорант; по 40 дол. — Анна і Олександер Пришляк з дітьми, Кароля і Іван Чубан; по 35 дол. — Анна і Роман Сокольські, Марта і Роман Юзенів; по 30 дол. — Поля Книш, Стефанія і Петро Пришляк; по 25 дол. — Лена і Роман Іваницькі, Адріяна Кулинич, Ляриса Кулинич, Леся і Роман Романишин, Ліда і Михайло Фурда, Теодор Чіх; по 20 дол. — Павло Гунчак, Володимир Кифор, Стефанія і Василь Расяк, Любомир Рокицький; по 10 дол. — Меланія Коханська, Іван Хома.

На Український Музей в Ню Йорку: 95 дол.
50 дол. — Олександра Крумшин; 25 дол. — Евгенія і Евген Івашків; 20 дол. — Надія і Богдан Савчук.

На Пласт в Україні: 275 дол.:
по 50 дол. — Марія Логаза, Іванна і д-р Анастазій Ґорчинський, Роман Ференцевич, Христина і Юрій Ференцевич, Ольга і Ігор Чмола; 25 дол. — Ніна Самокіш.

На пресовий Фонд „Національної Трибуни”: 450 дол.
100 дол. — Головна Управа ООЧСУ; по 50 дол. — Дем'ян Горячий, Ольга Зацухна; 30 дол. — Іван Макар; по 25 дол. — інж. Богдан Качор, Юлія і Володимир Копчинський, Стефанія і Василь Наум, Галина Папіш; по 20 дол. — Дмитро Богай, мґр. Евген Гановський, Людмила Костик, Марія і Юрій Мачула, Галя Полтава, Теодора і Григорій Цебрій.

На українські католицькі церкви: 290 дол.:
Церква св. Юра в Ню Йорку: Ольга Зацухна — 100 дол.; Церква св. Миколая в Бруклині: Ольга Зацухна — 100 дол.; Церква Пресвятої Діви Марії в Люрді: Ольга Зацухна — 50 дол.; Марія Шепарович — 20 дол.

Радіопрограма парафії св. Юра в Ню Йорку: Анна і Михайло Філевич — 20 дол.

Разом пожертв 4,370 дол.

Нехай Вас усіх Бог благословить
з подякою
дружина ОЛЬГА

Об'єднання Українських Ветеринарних
Лікарів в Америці

ділиться сумною вісткою зі своїми членами і українською громадою, що в неділю, 1-го листопада 1992 р. по важкій недузі, на 75-му році життя відійшов у вічність

св. п. д-р

Пилип Телішевський

ПОХОРОН відбувся в середу, 4-го листопада в Пармі, Огайо.

Дружині покійного Сузанні, доням і внукам складаємо глибоке співчуття.

УПРАВА

Ділимося сумною вісткою
з родиною, приятелями і знайомими,
що в понеділок, 9-го листопада 1992 р. відійшов у вічність
по довгій недузі на 71-му році життя
наш найдорожчий і незабутній
МУЖ, ТАТО, ДІДО і БРАТ

бл. п.

Максим Задойний

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 14-го листопада 1992 року з української католицької катедри св. Йосафата і похований на цвинтарі св. Андрія в Пармі.

Залишив у смутку:

дружину — АННУ
дітей —
МИРОСЛАВА з дружиною ОРИСЕЮ і дітьми — МАРКІЯНОМ, ТАТІЯНОЮ і ДАНИЛКОМ
ДАРІЮ з мужем РАНОМ і дітьми — АНДРІЙОМ і ТАРАСОМ
брата — МИКОЛУ з родиною
ближчу і дальшу родину в ЗСА й Україні

Родина щиро дякує всім особам, котрі взяли участь у похоронних відправах, за квіти, та тим, котрі замість квітів на могилу — пожертвували на Богослуження за упокій покійного або на добродійні цілі.

„Доля...“

(Закінчення зі стор. 3)

відбувалися в імперській армії.

— Чи ще багато російських офіцерів служить в Українській армії?

— Покищо досить багато. У штабі Міністерства Оборони України, наприклад, 53 відсотки росіян, а українців — 43 відс. Серед генералів Української армії росіяни становлять майже 90 відсотків. У військово-повітряних силах росіян май же 80 відсотків. Невтішний стан і в Національній ґвардії, де українців — командирів полків, батальйонів, рот — не більше 30 відсотків. В той же час за межами України проходять військову службу 153,000 українських офіцерів, а разом з прапорщиками — понад 300,000. Все це вишколені кадри, які дуже пригодилися б молодій Українській армії. Однак повернути їх на Україну протягом кількох місяців неможливо. Тут багато при чин і перешкод, які поступово вирішуються.

— Нерідко можна почути, що українських офіцерів не пускають з Росії та з інших республік СНД...

— Такі випадки трапляються досить часто. Причина в тому, що, поперше, українці служать найкраще, а подруге, Москва не хоче, щоб Україна створювала свою армію. Імперії нема, але імперська політика залишилася. Головнокомандуючий збройними силами СНД маршал Шапошников відповів міністрові оборони України ген. К. Морозову, що переведення українських офіцерів здійснюватиметься лише в тому випадку, якщо Україна візьме на себе усі матеріяльні витрати, пов'язані з цим. Хоч українська сторона не вимагає за повернення росіян, вірменів чи казахів на їх батьківщину ніяких коштів. Створюють перешкоди офіцерам-українцям, які хочуть виїхати із Закавказзя. Керівництво Закавказької військової округи заявляє, що, мовляв, не має людей, які могли б охороняти військові об'єкти, а тому не може відпустити українських офіцерів, які там служать. Однак наші офіцери повинні повернутися додому і служити у Збройних Силах України. Лише тоді ми матимемо сильну і надійну, по-справжньому українську армію.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

З „Мрією“ в Україну

В п'ятницю, 23-го жовтня 1992 року в залі парафії св. Покрова в Пармі, Огайо, Округа СУА в Огайо влаштувала зустріч з українськими дентистами Клівленду і околиць, які недавно повернулися з гуманітарної подорожі по Україні. І. Шкарупа, голова Округи, тепло привітала учасників цієї подорожі дентистів д-ра Я. Мигайчука і д-ра І. Кулика та д-ра мед. М. Кулика.

Ці два дентисти належать до групи дентистів, яка, будучи добре обізнана з дуже сумним станом дентистичної опіки в Україні, поставила собі за мету створити та обладнати стоматологічні кабінети в п'ятьох містах України. До складу цієї групи ввійшли І. Кулик, Н. Мигайчук та Б. Дубас, а очолив її Я. Мигайчук.

Завдяки жертвенності українських та американських приватних осіб та організацій, було зібрано вживані дентистичні крісла та закуплено рентґени, стоммашини, шафки, інструменти та матеріяли необхідні для устаткування кабінетів. Всі ці речі у серпні було перевезено до Києва на транспортовому літаку „Мрія“, разом з протипістряковими ліками для дітей жертв Чорнобиля.

Д-р І. Кулик дуже яскраво, з цікавими подробицями розказав про їхню подорож до Львова, Чернівець, Харкова, Дніпропетровська та Києва, де були закладені стоматологічні кабінети. У своїй подорожі вони зустрілися з багатьма непередбаченими перешкодами, їм часто доводилося багато працювати — часто бракувало потрібних матеріялів. Багато часу було страчено на довгі подорожі з великими невигодами.

Д-р Я. Мигайчук цікаво розповів про зустрічі в Україні з хворими дітьми, які так тішаться, що люди в Америці дбають про їхню долю. Із захопленням розповів про святкування першої річниці незалежности України.

Обладнавши п'ять кабінетів в Україні, дентисти Клівленду завершили свою місію. Тепер перед ними ще багато праці. Весною 1993 року вісім стоматологів-добровольців з Америки у співпраці з місцевими дентистами зможуть подавати необхідну допомогу населенню України, а особливо дітям у цих новостворених кабінетах.

Едіта Морозинська